

Motion till riksdagen

1987/88:Bo204

av Lars Werner m. fl. (vpk)

om bostadsbidragen

Inledning

I budgetpropositionen (bil. 13, s. 41) konstateras att bostadsutgifterna är en tung post i barnfamiljernas ekonomi och att det därför är motiverat med ett starkt riktat bostadsstöd till dessa hushåll även i fortsättningen. Hyresutvecklingen visar också att den genomsnittliga årshyran under år 1986 stigit mer än prisutvecklingen i övrigt sådan den mäts enligt konsumentprisindex.

Riksdagen fattade år 1987 (BoU 1986/87:10 och 20) beslut om en omläggning av bostadsbidragssystemet med innebörden att bidrag skulle kunna lämnas upp till kostnaden för en nybyggd bostad där varje barn hade ett eget rum.

I denna motion kommer vi att lämna förslag till hur en sådan målsättning skulle kunna förverkligas på ett bättre sätt än enligt regeringens förslag. Vi behandlar också frågan om möjligheter till bostadsbidrag till hushåll utan barn utöver vad som gäller för närvarande samt frågan om kommunernas ansvar för bostadsbidragsgivningen.

Gällande ordning

Bostadsbidrag till barnfamiljer består under bidragsåret 1988 dels av ett belopp som beror av antalet barn i hushållet, dels av ett belopp som beror av bostadskostnadens storlek. Bidragsbeloppet för barn är 3 180 kr. per barn och år, dock högst 9 540 kr. per hushåll och år. För familjer med fler än tre barn utgår ett flerbarnstillägg inom barnbidragssystemet. Det bostadskostnadsberoende bidragsbeloppet grundas på bostadskostnaden mellan en nedre och en övre gräns för bostadskostnaden. Inom detta intervall lämnas bidrag med 80 eller 60 % av bostadskostnaden. Den nedre gränsen är för alla hushåll 900 kr./mån., den övre varierar med antalet barn.

Bostadsbidraget till barnfamiljer är inkomstprövat och reduceras med 20 % av den del av den bidragsgrundande inkomsten som överstiger 59 000 kr./år.

Bostadsbidrag till ensamstående och makar med s. k. umgängesrättsbarn lämnas enligt reglerna för bostadsbidrag till barnfamiljer med undantag för det belopp som är beroende av antalet barn.

Bostadsbidrag till vissa hushåll utan barn lämnas under bidragsåret 1988 till den som har fyllt 18 år men inte är äldre än 28 år. Bidrag lämnas med 80 % av bostadskostnaden mellan 600 kr./mån. och för ensamboende 1 700 kr./mån. och för makar eller samboende 2 200 kr./mån.

Även detta bidrag är inkomstprövat. Det reduceras med en tredjedel av den del av den bidragsgrundande inkomsten som överstiger 26 000 kr./år för ensamboende och 36 000 kr./år för makar eller samboende.

Varje kommun avgör om bostadsbidrag skall lämnas i kommunen. Statsbidrag lämnas med 50 % av kostnaden för bostadsbidrag mellan den undre och övre bostadskostnadsgränsen.

Förändringar i bostadsbidragssystemet

Hushåll med barn

I budgetpropositionen anges att det är nödvändigt att gränserna för högsta bidragsgrundande bostadskostnaden höjs för alla hushåll för att den ovan nämnda målsättningen om ett starkt riktat bostadsstöd till barnfamiljerna verkligen skall kunna upprätthållas. Regeringens förslag innebär att den övre bostadskostnadsgränsen höjs för samtliga barnfamiljer samt att den gräns upp till vilken bostadsbidrag lämnas med 80 % höjs för familjer med ett och två barn. Regeringen föreslår också att den nedre bostadskostnadsgränsen, som är gemensam för alla hushåll, skall höjas med 100 kr. till 1 000 kr./mån.

Vpk:s förslag

Vänsterpartiet kommunisterna har vid åtskilliga tillfällen uttalat kritik mot förändringar av systemet som innebär en urholkning av det. Regeringens förslag om en höjning av den nedre bostadskostnadsgränsen innebär att systemet urholkas på ett oacceptabelt sätt. Denna höjning som drabbar alla bidragstagare innebär minskade bidrag med ca 1 000 kr. årligen. Regeringen har nu i flera år föreslagit en höjning av den nedre gränsen; förslag som tyvärr godtagits av riksdagens majoritet mot vpk:s bestridanden. Vi kan naturligtvis inte heller nu stödja det framlagda förslaget om höjning av den nedre bostadskostnadsgränsen. Vi föreslår att gränsen ligger kvar på 900 kr. även för år 1989.

Vad därefter rör de övre bostadskostnadsgränserna föreslår vi följande. Som bostadsstyrelsen framför i sin anslagsframställning bör de övre bostadskostnadsgränserna höjas så att de närmar sig de faktiska hyrorna. Bidrag bör beviljas med 80 % av bostadskostnaden mellan bostadskostnadsgränserna. 60%-gränsen bör sålunda avskaffas. Vidare bör gränsen differentieras för varje barn. Vi delar bostadsstyrelsens uppfattning om utformningen och nivån avseende den övre bostadskostnadsgränsen.

Mot bakgrund av vad nu anförts innebär förslagen i budgetpropositionen och i denna motion tabellariskt följande:

	Regeringens förslag		Förslag i motionen			
	Nedre bost.- kostn.gräns (kr./mån.)	80-60%-gräns (kr./mån.)	Nedre bost.- kostn.gräns (kr./mån.)	900	Övre bost.- kostn.gräns (kr./mån.)	
Hush. m. 1 barn	1 000(+ 100)	2 400(+ 325)	2 600(+ 200)	900	2 550(+ 150)	
Hush. m. 2 barn	1 000(+ 100)	2 400(+ 325)	2 900(+ 300)	900	2 900(+ 300)	
Hush. m. 3 barn	1 000(+ 100)	2 600(0)	3 200(+ 400)	900	3 250(+ 450)	
Hush. m. 4 barn	1 000(+ 100)	2 600(0)	3 500(+ 500)	900	3 600(+ 600)	
Hush. m. 5 eller öfr barn	1 000(+ 100)	3 125(0)	3 800(+ 500)	900	4 000(+ 700)	

Inkomstgränsen för oreducerat bidrag är fr. o m. den 1 januari 1988 59 000 kr. Vid en bidragsgrundande inkomst däröver reduceras bostadsbidraget med 20%. I budgetpropositionen föreslås att inkomstgränsen höjs med 4 000 kr. till 63 000 kr. Som anförs i bostadsstyrelsens anslagsframställning kan en sådan höjning av inkomstgränsen anses innebära en anpassning till inkomstutvecklingen. Vi tillstyrker regeringens förslag i denna del.

Hushåll utan barn

Bostadsbidrag till vissa hushåll utan barn lämnas under bidragsåret 1988 till den som fyllt 18 år men inte är äldre än 28. Bidrag lämnas med 80% av bostadskostnaden mellan 600 kr./mån. och för ensamboende 1 700 kr./mån. och för makar eller samboende 2 200 kr./mån. Bidraget reduceras med en tredjedel av den del av den bidragsgrundande inkomsten som överstiger 26 000 kr./år för ensamboende och 36 000 kr./år för makar eller samboende.

Det är bra att bostadsbidrag nu åter kan utgå även till hushåll utan barn. Därmed har ett gammalt krav från vpk tillgodosetts till viss del. Emellertid bör möjligheter att kunna erhålla bostadsbidrag utgå till alla hushåll utan barn om inkomst- och hyresförhållandena så medger.

I budgetpropositionen föreslås att den nedre bostadskostnadsgränsen höjs med 100 kr. till 700 kr./mån. samt att de övre gränserna höjs med 200 kr. till 1 900 kr./mån. för ensamboende och till 2 400 kr./mån. för makar/samboende.

Vpk:s förslag

Vi föreslår alltså att bostadsbidrag skall kunna utgå till alla hushåll utan barn. Dessa bidrag bör utformas så att de — i likhet med vad som gäller för hushåll med barn — verkligen ger förutsättningar för det enskilda hushållet att efterfråga och behålla en bostad av tillfredsställande utrustnings- och utrymnesstandard. Bidragen bör mot denna bakgrund ges följande utformning.

- Bostadsbidrag lämnas till alla hushåll utan barn med 80% mellan en nedre bostadskostnadsgräns om 600 kr./mån. och en övre bostadskostnadsgräns för ensamstående om 2 000 kr./mån. och för makar/samboende om 2 500 kr./mån.
- Beträffande inkomstprövningen bör, bl. a. för att minska marginaleffekterna, bidragen reduceras enligt de regler som gäller för hushåll med barn dvs. med 20% vid en bidragsgrundande inkomst över 63 000 kr./år.

Minsta bidragsbelopp som betalas ut i bostadsbidrag är sedan den 1 januari 1988 100 kr./mån. Tidigare gällde en minsta gräns om 50 kr./mån. Ändringen innebär att vissa hushåll kan gå miste om ett bostadsbidrag om knappt 1 200 kr./mån. Nuvarande regler bör inte accepteras. Den ordning som gällde t. o. m. år 1987 bör återinföras.

Ungdomsbostadsbidragen

Kommunerna avgör om bostadsbidrag skall lämnas i kommunen. Statsbidrag lämnas med 50% av kostnaden för bostadsbidrag utan de gällande bostadskostnadsgränserna.

Gällande ordning innebär sålunda att kommunerna kan besluta att bostadsbidrag inte skall utgå. Så har skett bl. a. när det gäller bostadsbidrag till hushåll utan barn. Detta bidrag, som i sin nuvarande utformning är att betrakta som ett ungdomsbostadsbidrag, kommer inte att införas i vissa kommuner. Det är inte rimligt eller försvarligt att kommunerna kan fräntas rätten till bostadsbidrag för vissa hushåll. Detta förhållande bör ändras. Riksdagen bör begära ett förslag i frågan från regeringen. Det kan för övrigt erinras om att kommunerna sedan den 1 januari 1988 är tvungna att utge kommunalt bostadstillägg till folkpension (KBT).

Kostnaderna för staten för våra i denna motion framlagda förslag har vi beräknat till ca 500 milj. kr. Bl. a. av administrativa skäl är det möjligt att införa de nya reglerna först den 1 januari 1989. Någon anslagsbelastning för budgetåret 1988/89 medför inte förslagen.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att bostadsbidrag ej skall urholkas,
2. att riksdagen beslutar att den nedre bostadskostnadsgränsen fastställs till 900 kr. för år 1989,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de övre bostadskostnadsgränserna höjs till dagens faktiska hyreskostnad,
4. att riksdagen beslutar avskaffa den 60-%iga bostadskostnadsgränsen,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att bostadsbidrag skall kunna utgå till alla hushåll, med eller utan barn, oberoende av ålder,
6. att riksdagen beslutar att bostadsbidrag till alla hushåll utan barn skall utgå med 80% mellan en nedre bostadskostnadsgräns om 600 kr./månad och en övre bostadskostnadsgräns för ensamstående om 2 000 kr./månad och för makar/samboende om 2 500 kr./månad,
7. att riksdagen beslutar att vid inkomstprövningen bör bidragen reduceras lika för alla hushåll: med 20% vid en bidragsgrundande inkomst över 63 000 kr./år,

8. att riksdagen beslutar att gränsen för utbetalande av minsta bidragsbelopp sätts till 50 kr./månad,

Mot. 1987/88

Bo204

9. att riksdagen hos regeringen begär förslag gällande kommunens obligatoriska skyldighet att utbetala bostadsbidrag för kommuninnevånarna enligt motionens förslag i övrigt.

Stockholm i januari 1988

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Tore Claeson (vpk)

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)

